

Een ander leven, een rijker leven

Pingping heet de nieuwste roman van Mariët Meester. Zelfredzaamheid, zelfvertrouwen en geld spelen in het boek een belangrijke rol.

JOEP VAN RUITEN

Voor *Pingping*, haar nieuwste roman, besloot Mariët Meester het over een andere boeg te gooien. Nu eens niet onder de vleugels van een bestaande uitgeverij, maar zoveel mogelijk alles in eigen hand houden. Nu eens niet meedraaien in een bestaand systeem, maar zelf de productie bepalen – van de vormgeving tot en met het contact met de lezers.

Duizend exemplaren heeft ze van *Pingping* laten maken, in opdracht van de uitgeverij waarvan ze medeoprichter is, Caprae. Alle boeken – gebonden, met leeslint – zijn voorzien van een handtekening, een handgekleurd vogeltje en een handgeschreven nummer. Ze is zelfs van plan haar roman bij lezers thuis te presenteren middels een bookparty, geïnspireerd op de tupperwareparty's.

Bij die duizend exemplaren blijft het, belooft Meester tijdens een interview dat plaatsvindt in de gerestaureerde restauratie van het Centraal Station in Amsterdam. „Het is fantastisch als een boek een tweede of derde druk beleeft”, zegt ze. „Maar dit keer doen we het anders. De papieren *Pingping* verschijnt als limited edition. Om het voor iedereen beschikbaar te houden, is er de bibliotheek en komt er later een ebook.”

Het idee om een roman te maken die los staat van de orde ontstond na lezing van *Material matters* van het architectenduo Thomas Rau en Sabine Oberhuber uit 2016. „Zij pleiten onder meer voor een andere omgang met grondstoffen”, vertelt Meester. „Onze hulpbronnen zijn niet onuitputtelijk. Van de aarde is er maar één. De gedachte in dat boek is dat de producent eigenaar blijft van de spullen die hij maakt, zodat hij er belang bij heeft om zijn producten langer te laten meegaan.”

Lily, de hoofdpersoon in *Pingping*, probeert die milieuvriendelijke leefwijze met soberheid en eenvoud in de praktijk te brengen. Na het stuklopen van haar relatie vertrekt ze uit de stad en probeert ze vanuit een woonwagen op een boeren erf met zo min mogelijk geld en middelen rond te komen. Dat lukt goed. Ze krijgt weer oog voor de schoonheid van de natuur. Dan vestigen zich mensen met andere doelen en opvattingen op het erf.

Als roman roept *Pingping* herinneringen op aan *De overstroming* uit 2003. In dat boek moeten de hoofdrollen in een stacaravan op een terp zien te overleven omdat ze zijn ingesloten door het wassende water. Tegelijkertijd is *Pingping* deels geïnspireerd op het leven dat Meester zelf als schrijver leidt, met beperkte

Mariët Meester: „Ik was al vroeg een doe-het-zelver.” FOTO JAAP DE RUIG

inkomsten, met een grote belangstelling voor hergebruik en zorgen over overproductie en overconsumptie.

„Als tiener deed ik nooit vakantiewerk”, vertelt Meester. „Ik zat thuis zelf kleren te maken. Ik was al vroeg een doe-het-zelver. Nu heet dat duurzaam en circulair. Ik heb ook nooit een baan gehad. En nooit een uitkering. Bijna alles op de fiets en met openbaar vervoer. Heel idealistisch. Later zijn we daarin minder radicaal geworden en hebben we (Meester leeft samen met beeldend kunstenaar Jaap de Ruig, red.) een auto gekocht. Vliegen doen we ook. Maar zo min mogelijk.”

De roman opent met een scene in een kringloopwinkel waar Lily uit een kast het boek *Leven van het land* wil pakken. Een man in een rolstoel, hij blijkt Leonardo te heten, een pianist met een dwarslaesie, wil hetzelfde. Ze raken aan de praat: 'Ik ben in staking', vertelt Lily aan Leonardo. 'Ik ben met alles gestopt. Ik wil een ander leven. Ik wil een beter leven, alleen weet ik nog niet of het wel kan. Of ik het wel kan.'

Aanvankelijk lijkt Lily een heel eind te komen. Dat verandert als ze een asociale buurvrouw krijgt en de boerin bevriend raakt met een man die een internationale handel in kunstbamboe wil opzetten. De gehandicapte pianist, met wie ze meer en meer een band krijgt, blijkt minder hulpeloos dan gedacht. 'Alles wat ik onderneem presenteer ik als een bewust besluit, dan verwerf je respect in plaats van medelijden', zegt Leonardo.

Zelfredzaamheid, zelfvertrouwen en geld spelen een belangrijke rol in *Pingping*. „Ik denk heel vaak: ik verdien als schrijver best weinig per

uur. Kan het nog uit?”, vertelt Meester. „Zelfs de schoonmaakster op de uitgeverij verdient meer dan ik. Je wordt als schrijver betaald uit boekverkoop, lezingen en af en toe een opdracht. Ik doe er niks naast. En ik leef nog steeds, dus blijkbaar kan het. Maar het is hard werken.”

Daar staat wel het nodige tegenover. „Applaus. De bevrediging van het creëren. Vrijheid. Vorig jaar heb ik bijna vier maanden in Spanje gezeten waar een vertaling van mijn vorige boek is verschenen. Ik hoef niet uren in een auto te zitten om naar een vergadering te gaan. Ik neem de trap omhoog en dan ben ik er al. Ik ben baas over mijn agenda. Ik heb soms het gevoel van een miljonair.”

Praten over geld lijkt taboe in de Nederlandse literatuur. „Je komt in romans bijna nooit hoofdpersonen tegen die zich zorgen maken of ze kunnen rondkomen. Meestal is dat probleem opgelost voor het verhaal begint. Ze hoeven ook nooit naar de wc. In mijn boek speelt dat juist een rol. Leonardo moet bijvoorbeeld katheteriseren. Lees jij wel eens in een roman hoe dat is? Het was heerlijk om die poep- en piesscenes te schrijven.”

Geld is haar achilleshiel, zegt ze. „Ik ben lang bang geweest dat ik door geldgebrek niet meer de dingen kon maken die ik wilde maken. Inmiddels gaat het al zo lang goed, dat er vertrouwen is dat het hierna ook wel goed zal gaan. We zijn gewend om van weinig veel te maken. Het vraagt zelfdiscipline. Niet meteen kopen wat je denkt nodig te hebben. Geduld hebben. Je moet geluk hebben met je gezondheid. Ik streef naar chique eenvoud.”

Pingping bevat terloopmaat-

‘Ik verdien als schrijver best weinig per uur. Kan het nog uit?’

schappijkritiek. Over de omgang met vluchtelingen bijvoorbeeld. En over de strakke ordening, 'waardoor je in Nederland wel moet vreemdggaan, scheiden, of desnoods, als surrogaat, elkaar uitkafferen op Twitter en Facebook'. En over het omstandereffect, waarbij iedereen lijkt te bevriezen als een groot gezamenlijk probleem moet worden opgelost, zoals de klimaatcrisis.

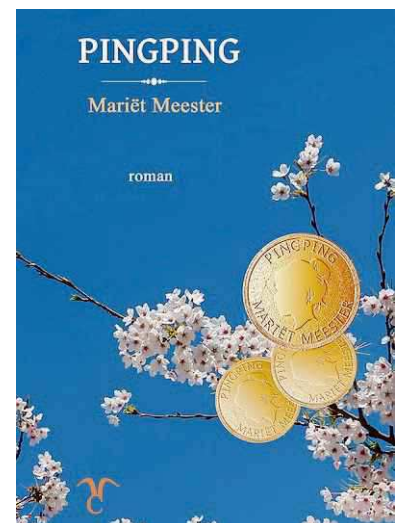
Ergens merkt Lily op dat je 'op GroenLinks kon stemmen tot je een ons woog en er toch de plundering van de aarde niet mee tegenhield, zeker niet als je er zelf ook nog eens aan meewerkte.' „Als individu kun je weinig doen”, zegt Meester. „Behalve naar je eigen aandeel kijken. De rare crux van deze tijd is dat je de wereld helpt door zo min mogelijk te doen. Iedereen worstelt ermee.”

Lily ziet de mens als een gulzig dier dat probeert te overleven. Daardoor gaat consuminderen tegen zijn natuur in. „Maar de mens is meer dan een dier. De mens heeft ook een geweten, is in staat tot zelfreflectie. Leonardo zegt: 'Je kunt wel piekeren, maar er zijn ook steeds weer knappe koppen die met een oplossing komen'. Met drie stappen vooruit, twee stappen achteruit kom je ook verder.”

Ze hoopt dat haar boek aanzet tot nadenken, zegt ze. „Ik weet van mezelf: ik ben moralist. Daar moet ik voorzichtig mee zijn. Dus doe ik het

impliciet. Ik hoop dat lezers eens gaan kijken naar hun eigen leven. En ik hoop dat ze genieten van de zinnen in het boek. Dat ze lol beleven, hier en daar moeten gniffelen of schateren. Een boek zonder humor is gruwelijk.”

Pingping is het eerste boek waarin Meester niet de naam heeft laten vallen van Veenhuizen, het dorp waar ze is opgegroeid en veel van haar werk speelt. Wel is sprake van een gevangenis. „In elk boek zit een gevangenis. En in elk boek laat ik mensen in afval snaaien. Daar kom ik niet meer van af. Angstbeelden kunnen geen kwaad. Boeken over mensen die in Amsterdam een leuk meisje ontmoeten zijn er al genoeg.”

Pingping van Mariët Meester is een uitgave van Caprae. Prijs: 29.90 euro (272 blz.) Lezingen: 25/2, 19.30 uur boekhandel Van der Velde in Assen; 26/2, 20.00 uur boekhandel Daan Nijman in Roden; 27/2 20.00 uur boekhandel Boomker, Haren.